І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь..
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 80. ДЖЕРЗИ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го КВІТНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 29, 1958 No. 80. VOL. LXV.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПОЧАВ ПОЇЗДКУ ПО ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Порт-оф-Спейн, Трінідад. — В неділю дня 27-го квітня прибув сюди з Вашингтону віце-президент Ричард М. Ніксон, започатковуючи цим свою "18-денну поїздку „доброї волі" по країнах Південної Америки. В офіційних вашингтонських колах сподіваються, що ця поїздка матиме важливі наслідки в дальших економічних взаєминах між З'єдиненими Державами Америки і їхніми південними сусідами. Від'їжджаючи з Вашингтону, віце-президент Ніксон заявив у своїй промові, що економічні проблеми стоять на першому місці справ, що їх він має обговорити з провідниками відвідуваних країн. Водночас із цим Ніксон ствердив, що господарський розвиток обидвох Америк повинен іти в тому напрямку, щоб розвинути і використати якнайповніше всі господарські ресурси для їхнього все численнішого населення. Під час своєї подорожі по Південній Америці віце-президент Ніксон візьме участь як репрезентант ЗДА, в інавгурації аргентинського президента д-ра Артура Фрондізі, що відбудеться дня 1-го травня. Крім того відвідає Ніксон Уругвай, Парагвай, Болівію, Перу, Еквадор, Колюмбію і Венесуелю. В дальшому заявив Ніксон, що його поїздка перша після минулорічної поїздки по Африці, має на меті задемонструвати зріст зацікавлення ЗДА до справ Південної Америки і розвіяти погляди, що, мовляв, ЗДА занедбують свої взаємини із південноамериканськими країнами, які є не тільки щонайближчими сусідами, але й друзями ЗДА. Перед своїм від'їздом Ніксон відбув у справі своєї поїздки довшу розмову з президентом Айзенгавером. Відбуває свою поїздку Ніксон у супроводі своєї дружини Пет, президента Експортово - імпортового Банку Семюеля Ц. Во й асистента державного секретаря Роя Р. Руботтома. Крім представників уряду ЗДА на летовищі у Вашингтоні прощали Ніксона теж і дипломатичні представники восьми південно-американських держав. У Трінідаді, де найперше зупинився Ніксон, він відбуде конференцію з прем'єром Західньо-Індійської Федерації сером Грентлеєм Адамсом у справі допомоги ЗДА для Західніх Індій, задля якої виїхала вже до Вашингтону окрема західньо-індійська делегація.

НІКСОН ПЕРЕД ВІД'ЇЗДОМ ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Віце-президент Ніксон із своєю дружиною Патрицією на Вашингтонському летовищі.

„САМОПОМІЧ" ВІДБУЛА 8-ий ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ТА СВЯТКУВАЛА 10-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ

Ню Йорк. — Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" перевело в минулу суботу 26-го квітня в залі УНДому в Ню Йорку свій 8-ий з черги Загальний З'їзд делегатів. Приявних було 52 уповноважені представники від 9-ох Відділів та 11 членів Головної Управи. Головував д-р Володимир Пушкар із Филаделфії, заступниками були д-р Олександер Марітчак з Дітройту і п. Федір Олесницький з Нюарку, секретарювали Євген Филипович з Шикаго й Роман Кравців з Филаделфії. Після виголошених звідомлень і обширної дискусії над минулою діяльністю та дальшими напрямними праці організації, при чому левину частину уваги присвячено кредитовим кооперативам „Самопомочі", вибрано нову головну Управу у такому складі: пп. Юліян Ревай — голова, Михайло Лисогір, Іван Василишин і д-р Микола Ценко — заступники голови, Олександер Гладишовський — секретар, члени: Е. Бехметюк, Іван Шепарович, Мирон Утриско, д-р Вол. Пушкар, Іван Базарко, Стефанія Бартко, Іван Гордюк, Роман Раковський і Богдан Ластовецький. Контрольна Комісія: ред. Василь Мудрий — обраний почесним членом Товариства, д-р Вол. Калина, Франц Колодій, Михайло Гой і Ст. Спринський. Товариський Суд: д-р Корнило Троян, д-р Володимир Бемко, д-р Вол. Бачинський, Мих. Шахнович, Мих. Гавриленко, Василь Одинський і Роман Білинський. Вечером того самого дня, після Загального З'їзду, був на великій залі того ж УНДому, ювілейний бенкет для відзначення 10-річчя „Самопомочі". Бенкет відкрив промовою голова Т-ва п. Юліян Ревай, вітаючи гостей. Молитву провів всч. о. канонік Роман Лободич, вітаючи опісля „Самопоміч" від очолюваного ним Союзу Українців Католиків „Провидіння". Від Українського Народного Союзу вітав „Самопоміч" і його членство заступник головного предсідника адв. Михайло Пізнак, від УККомітету вітав адв. Іван Робертс, а від ЗУАДКомітету його президент д-р Володимир Ґалан. Програмою бенкету проводив, виголосивши на початку коротку промову про значення „Самопомочі", д-р Ярослав Падох. Крім названих, з відповідними привітами і промовами виступали: всч. о. протоігумен Микола Когут, всч. о. ігумен Орест Засійбіда, ред. Василь Мудрий, мец. Роман Гуглевич, п. Павло Дорожинський, гість з Франції п. Іван Попович, д-р Вол. Калина, д-р Роман Осінчук, п-ні Ірина Томашівська, представник „Самопомочі" з Шикаго п. Филипович, п. Зенон Корчинський, п. Вас. Косаренко-Косаревич, дир. Іван Шепарович, д-р Іван Козак та інші. У мистецькій частині програми виступали із сольовими точками та в дуеті сопран Ганна Шерей та баритон Лев Рейнарович, яким на фортепіяні акомпаніювала п-ні проф. Іванна Прийма. Письменники Іван Керницький і Микола Понеділок читали свої гуморески. Приявних було понад 100 осіб.

СТРАХ ПЕРЕД НІМЦЯМИ ДИКТУЄ ПОЛЬЩІ СОЮЗ З СССР -- КАЖЕ ҐОМУЛКА

Варшава. — Політичний союз і „приязнь" між Польщею та Совєтським Союзом мають ту тверду підставу, якою є спільна небезпека від відновленої мілітарної сили Німеччини — заявив комуно-польський диктатор Владислав Ґомулка у промові на дипломатичному прийнятті у совєтській амбасаді у Варшаві з нагоди однотижневого перебування у Польщі совєтської делегації з „самим" Климентієм Ворошиловим у проводі. Ґомулка не заперечив, що „були і будуть" розбіжності між Польщею і СССР, але — мовляв — він не бере їх трагічно. Суттю польсько-совєтських взаємин, за твердженням Ґомулки, є конечність їх єдности задля спільного протиставлення себе німецькій небезпеці. У зв'язку з цим останнім виступом Ґомулки закордонні кореспонденти у Варшаві стверджують, що дійсно відродження західньо-німецької політичної й економічної сили та початок відбудовування німецької армії є головною причиною журби всіх поляків. Вони піддаються комуністичній пропаґанді, що трубить весь час про відродження мілітаризму за правління Аденауера та не бачать нічого злого у порівнюванні Аденауера з Ґітлером. Закордонні обсерватори в Польщі звертають увагу, що член теперішньої совєтської делеґації, Єкатеріна Фурцева, об'їздила багато польських фабрик та скрізь виголошувала промови про потребу польсько - совєтської приязни. З уваги на близькість Фурцевої до Хрущова, загально вважають, що вона дістала була від нього просто доручення робити пропаґанду в цьому напрямку. Здогадуються, що кремлівські правителі доконче хочуть оминути в теперішньому часі нового розладдя між СССР та його сателітами, зокрема Польщею. Складна міжнародна ситуація зі зростом поваги Німеччини, як міжнародного чинника та при все ще нерозв'язаній і гостро актуальній проблемі німецького з'єднання, диктує Польщі і лявірує поміж недовір'ям супроти Москви та страхом перед німцями. — Хоч поляки на одну дошку ставлять німців, східніх і західніх, проте вони таки „волюють" німецьких комуністів, просто тому, що знають, що ті вхідні німці не мають своєї волі, тільки залежні від диктату з Москви.

Президент проти компромісу у справі департаменту оборони

Огеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер заявив із свого місця відпочинку, що він зовсім не погоджується на будь-який компроміс в справі реорганізації департаменту оборони, як про це натякнув був у своїх переслуханнях в Комісії Збройних Сил в Палаті Репрезентантів МекЕлрой.

Президент виразно заявив в цій справі таке: „Тут не може бути жадного компромісу або відвороту, якщо йде про найосновніші проблеми внесеного законопроєкту". Свою думку Президент висловив під час телефонічної розмови з членом свого кабінету та в окремій заяві, яку переслав своєму пресовому секретареві Джеймсові С. Гаґерті в Білому Домі. Так само і секретар оборони МекЕлрой старався після того вияснювати, що його зізнання на конґресовій комісії не були компромісом ані відворотом в справі внесеного урядом пляну про реорганізацію департаменту оборони, бо він тільки хотів вжити такої редакції цього законопроєкту, яка вможливила б скоріше ухвалення Конґресом того закону. МекЕлрой від себе заявив таке: „Не буде жадного відступу у змаганні дістати змодернізовану установу оборони країни, яка могла б виконати ті домагання, які накладає на нас теперішність".

УКРАЇНСЬКА ГРУПА ПРЕДМЕТОМ ЗАГАЛЬНОЇ УВАГИ НА ПАРАДІ ЛЬОЯЛЬНОСТИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українська група, одна з найчисленніших та найкраще зорганізованих, була предметом загальної уваги на традиційній Параді Льояльности, що відбулась минулої суботи, 26-го квітня, в пополудневих годинах по 5-ій евеню від 61-ої до 34-ої вулиці. В параді, згідно з твердженням місцевої американської преси, взяло участь 25,000 осіб, а понад 150,000 приглядалося парадному походові. Українську групу вели американсько-українські ветерани з адв. Вол. Стеком, що йшов в уніформі офіцера американської авіяції, та адв. Михайлом Пізнаком і адв. Юрієм Волинцем на чолі. Похід українських громадських організацій очолювали мґр. Роман Гуглевич, д-р Василь Вишиваний, п. Іван Винник та інші члени Управи Комітету Об'єднаних Організацій. В поході окрему увагу звертали на себе велика група дівчат в народних одягах та організації молоді Пласт і СУМА. В поході української групи взяло участь три оркестри, між ними оркестра св. Юра Ню Йорку та „Сурма" з Джерзі Сити, і багато прапорів і транспарентів з пророчистими написами про боротьбу України за волю і державну незалежність. Була теж велика мапа України, яку несли одягнені в національні костюми дівчата. Участь українців у цій параді відповідно відмітила місцева американська преса.

В НЮАРКУ, ТОРОНТІ, ШИКАҐО І ПИТСБУРҐУ ВІДБУЛИСЬ НАРАДИ ДЕЛЕҐАТІВ НА КОНВЕНЦІЮ УНС

У зв'язку з недалекою вже конвенцією Українського Народного Союзу, що має відбутися в останньому тижні травня в Клівленді, Огайо в багатьох українських громадах ЗДА і Канади відбуваються передконвенційні наради делеґатів місцевих Відділів УНС на цю конвенцію, на яких обговорюється актуальні проблеми цієї великої організації та узгіднюється становище, — яке ці делеґати займатимуть під час нарад на конвенції. З кінцем минулого тижня такі наради відбулись в Нюарку, Торонті, Шикаґо і Питсбурґу.

Нюарк. — Передконвенційні наради делеґатів Відділів УНС на найближчу конвенцію відбулись тут, з ініціятиви Окружного Комітету Відділів УНС, в залі Української Централі в неділю, 27-го квітня по полудні. Наради відкрив і ними проводив голова Окружного Комітету п. Ю. Баранюк, а секретарювали д-р О. Утриско та п. Василь Салабун. Поодинокі справи, що їх плянує видвигнути на конвенції Екзекутивний Комітет УНС, реферував коротко гол. касир Роман Слободян. З відповідними вияснениями виступали ще заст. гол. предс. адв. Михайло Пізнак, гол. радний і орг. референт д-р Я. Падох та редактор „Свободи" А. Драган. Зокрема обговорювано і принципово одобрено такі справи, як: збільшення суми забезпечення в УНСоюзі, введення нових модерних родів забезпечення, необхідність збільшення фондів на „Свободу" і т. п. Приявні делеґати видвигнули пропозицію на обмеження до двох каденцій головних радних. На закінчення обговорено ще справу спільної поїздки на конвенцію та кандидатур до Головного Уряду УНС.

В нарадах взяло участь 46 делеґатів, що репрезентували 30 Відділів із стейту Ню Джерзі. Гол. касир п. Р. Слободян у своєму виступі ствердив, що стейт Ню Джерзі має 43 Відділи УНС (без Трентону) та близько 7,000 членів. В останніх кампаніях цей стейт не здобув більших успіхів і належить до тих районів, організаційні успіхи яких є нижчі, ніж пересічний ріст УНСоюзу, як цілости. Тим не менше, стейт з такою кількістю членства, мав би право до відповідного заступництва в Головному Уряді УНС.

Торонто (телефоном). — Передконвенційні наради делеґатів УНС на найближчу конвенцію відбулись тут в неділю, 27-го квітня пополудні, в домі УНО. Нарадами, в яких взяло участь 16 осіб, 10 делеґатів і 6 урядовців Відділів, і які відкрив п. М. Мота, проводив гол. контролер УНС інж. Вол. Коссар, а поодинокі справи реферував делеґат на конвенцію та член призначеної вже конвенційної Статутової Комісії п. Богдан Зорич. Збори однодушно вирішили: 1) обстоювати на конвенції доповнення до статуту, яке запевняло б канадійським членам УНС щонайменше два місця в Головному Уряді, одне в Контролі і друге в Раді; 2) обстоювати необхідність створення в Канаді відповідного Координаційного Центру УНС та 3) усі канадійські делеґати виступатимуть на конвенції однозгідно. На нарадах обговорено також справи кандидатур до Гол. Уряду УНС.

Інформації про наради г Шикаґо і Пистбурґу, в яких взяв участь гол. предсідник УНС п. Д. Галичин, будуть подані в черговому числі „Свободи".

Відбулись Загальні Збори В-ва „Червона Калина"

Ню Йорк. — В суботу 26-го квітня ц. р. в Українському Народному Домі в Ню Йорку відбулись річні Загальні Збори кооперативного видавництва „Червона Калина", яке продовжує в Америці традицію такого самого видавництва, існуючого між двома світовими війнами у Львові: видаванням книжок і інших публікацій з історії української визвольної війни і революції, поглиблювати відомості про недавнє минуле та плекати культ визвольної боротьби. За останніх 5 років „Червона Калина" в Ню Йорку, приступивши до діла майже без ніякого основного капіталу, видала дві великі книжки: „Наш Львів" та д-ра Степана Ріпецького „Українське Січове Стрілецтво" і невеличку книжечку „Рідні гості". Рішено тепер у принципі допомогти технічно перевидати О. Доценка „Зимовий похед" і в цій справі ведуться ще розмови з уповноваженим жертводавців на цю ціль, ген. О. Загродським, як теж видати кол. шефа Оперативного Відділу Начальної Команди УГА, майора Альфреда Льобковіца „Похід на Київ". На Зборах підкреслювано мінімальну скількість членів В-ва, трудність збування української книжки та некіть довжників звертати свої борги В-ву. Вибрано нову Дирекцію в такому складі: д-р Никифор Гірняк — голова, і члени: д-р Вол. Галан, д-р Вол. Калина, ред. Іван Кедрин, Роман Купчинський, Лев Лепкий і Петро Постолюк. Контрольна Комісія: д-р С. Никифоряк, д-р Ю. Налисник і д-р С. Ріпецький. Пані Ірину Домбчевську вибрано для зв'язку з жіночими організаціями для поширювання книжок.

Москва відкидає домагання Заходу щодо приспішення конференції „на вершинах"

Москва. — Совєтський уряд відкинув домагання трьох західніх великодержав, щоби його міністер закордонних справ Андрей Ґромико припинив забаву з викликуванням до себе на короткі наради окремо кожного з трьох західніх амбасадорів та щоб надалі переводити ці наради спільно. Ґромико передав у суботу 26 ц. м. амбасадорам ЗДА, Англії і Франції — знову кожному окремо — ідентичні заяви, що прийнята Ґромиком процедура окремих розмов є „найкращим способом дипломатичної підготови", а коли три західні великодержави настоюють конче на спільних нарадах — тоді, заявив Ґромико, у таких нарадах мусять брати участь ще амбасадори Польщі і Чехословаччини. Водночас совєтська нота підкреслила, що „паритет учасників" в усіх східньо-західніх конференціях є принципом, від якого Совєти не відступлять. — За першими коментарями західньої преси, ЗДА, Англія і Франція не погодяться на те, щоб Польщу, ЧСР чи будь-кого з совєтських сателітів трактувати як своїх рівнорядних партнерів, допущених до вирішування найважливіших міжнародних проблем. Тому західні великодержави, мабуть, надалі приймуть процедуру, стосовану Совєтами — окремих розмов Ґромика з кожним із західніх репрезентантів. Згадана совєтська нота, за большевицьким звичаєм перевертання правди горі дном, закидала Заходові зволікання з підготовлюванням конференції на вершинах, коли насправді — твердять західні кореспонденти в Москві — всі познаки вказують, що Совєти рішили „втопити" власну ідею конференції голів урядів у затяжній процедуральній формалістиці.

Демократи домагаються обговорення справи народів Східньої Европи

Ню Йорк. — На конференції комісії національностей при Демократичній партії в готелі Валдорф-Асторія, в якій брали участь представники 26 національних груп, промовляв нюйоркський губернатор Аверел Гарриман, який закликав президента Айзенгавера, щоб домагався волі для народів Східньої Европи, якщо прийде до конференції на вершинах Великої Чвірки. Гарриман заявив, що представник ЗДА повинен відкинути совєтську пропозицію, щоб справи національного поневолення не розглядати на конференції на вершинах, бо цю проблему треба порушувати так довго, поки вона не буде розв'язана. В політичних колах гадають, що ця акція демократів має за ціль здобути собі прихильність народностевих груп під час цьогорічних виборів. Гарриман нарікав на те, що справи національного поневолення не порушувано на конференції в Женеві, бо цього не бажав собі тодішній совєтський прем'єр Ніколай Булґанін.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ ПРОТИ ВІДЗНАЧУВАННЯ ЗУСТРІЧІ НА ЕЛЬБІ

Вашингтон. — Крайовий командант Ветеранів Закордонних Воєн Ричард Л. Равдебуш заявив, що жадний американський ветеран, який „себе шанує", не буде окремо відзначувати Зустрічі на Ельбі в Німеччині з совєтськими вояками в 1945 році. Цю зустріч відзначає в ЗДА ветеран Павлоски з Шикаґа, який робить це на свою руку, і який запросив із Москви 5-ох совєтських ветеранів, які вже прибули до ЗДА з якимсь дарунком для Президента.

Інші імпрези в Ню Йорку

Ню Йорк. — У суботу 26-го квітня ц. р. відбулось в Ню Йорку ще кілька інших імпрез з вужчим кругом зацікавленої публіки. А саме в залі Джуніор Гай Скул при Евеню А відбувся заходами Українського Музичного Інституту в Ню Йорку третій з черги абонаментовий концерт „Вечір української музики". Солістами виступали Дар'я Каранович-Гординська (фортепіян), Марта Кокольська-Кобрин (сопран), Христя Колесса (віолончеля) і проф. Роман Савицький (акомпаніямент) — у різних залях У. Н. Дому відбувались одночасно: Нюйоркський Відділ Українського Лікарського Товариства уладжував товариську зустріч, що її попередила доповідь д-ра Зеновія Штокалка п. н. „Електродерматографія та дистрофічні процеси". Головував голова Відділу д-р Андрій Тершаковець. — На форумі Т-ва Прихильників Визвольної Боротьби ред. Іван Кедрин-Рудницький виголосив доповідь на тему „Майбутність української громади в Америці". Головував інж. О. Логуш. Після доповіді відбулась дискусія.

Американський кардинал Стріч важко захворів у Римі

Рим. — Кардинал Семюел Альфонзус Стріч з Шикаґо, який в минулу суботу 26 ц. м. приїхав кораблем „Індепенденс" до Неаполю, щоб перейняти урядування в Святішій Конґреґації, як перший американець в Римській Курії, — важко захворів. Він відчував вже від трьох тижнів біль у правому рамені. Цей біль так збільшився під час цієї останньої подорожі, що негайно після приїзду до Риму покликано до старенького духовника лікаря, який з черги викликав професора Пієтро Вальдоні, специяліста недуг серця і кружляння крови. Вони ствердили сціп крови в правому рамені. В неділю вночі переведено ампутацію руки. 70-річного кардинала перевезено до санаторії. З Шикаґа прилетіли до Риму його особистий лікар д-р Ральф Берґен і специяліст недуг серця д-р Джон Кілі.

В АМЕРИЦІ

● **В Клівленді, Огайо,** лікарі обговорювали нову недугу леґенів, на яку вже померло 3 особи. Її назвали „пулмонари алвеолар протеінозіс", а симптоми цієї недуги такі: короткий віддих, змучення, втрата ваги і постійний кашель.

● **В Ню Йорку** на головніших вулицях поставили перші з 50-ох публічних попельничок на відпадки з цигарок. Вони є наповнені піском і приміщені на підвищеннях 2,5 стопи заввишки. Курці мали б до них кидати недокурки, але важко це буде робити, коли їх буде тільки 50 на ціле місто.

● **16-річний Ричард Меллер** в Шикаґо застав в домі злодія-зломлювача, який втік перед ним. Хлопець біг за ним вулицею і просив прохожих, щоб йому допомогли його притримати, але не було охочих до цього. Злодій всів до автобуса, а хлопець за ним, просячи коло 20 пасажирів про допомогу. Та ніхто не допоміг, а шофер сказав, що він не є поліцистом. Злодій погрозив хлопцеві ножем, і коли автобус від'їздив, Ричард мусів безпорадно висісти, хоч бачив, що бандит тримав в руках „банк" його братчика.

● **Сенат стейту Міссісіпі** ухвалив законопроєкт, згідно з яким кожний в'язень, який дасть одну півлітру крови, зменшить собі тюрму на 10 днів. Кров братиме Червоний Крест, а тюремні урядовці визначатимуть термін, коли в'язні зможуть давати кров.

„Тризуб" програв у змаганнях з „Гакоаг"

Филаделфія, Па. — Футбольні змагання між филаделфійською українською дружиною „Тризуб" і Нюйоркською жидівською футбольною командою „Гакоаг", що відбулися в неділю, дня 27 квітня ц. р., закінчилися вислідом 3 до 1 у користь „Гакоаг" (2 до 1 у першій півгрі). Ця перемога дозволила „Гакоаг" задержати перше місце в Американській Футбольній Лізі. „Гакоаг" має 14 виграних і двоє програних змагань із 55 здобутими воротами і 20 втраченими. „Тризуб" має після недільних змагань 11 змагань виграних і 2 програних і 3 невирішені із 49 здобутими і 16 втрачених воротами.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Перше число часопису „Лемківські Вісті"** появилось в Ню Йорку з датою квітня 1958. Видає часопис Відділ Організації Оборони Лемківщини в Йонкерс, Н. Й. і перше число його зредаґував Ст. Женецький. В підзаголовку зазначено, що „Лемківські Вісті" це лемківська незалежна газета, присвячена справам лемків в краю і в цілому світі. Буде появлятися цей часопис, як подає редакція, „в міру потреби і засобів".

● **„Опис України" Ґійома ле Вассер де Боплянa,** в англійському перекладі з 1704 року, появився фотодруком заходом Організації Оборони Чотирьох Свобід України з передмовою д-ра Я. Петришина. До цього розкішного видання (формату фоліо), додані репродукції трьох Боплянових мап (дві України й одна Дніпра) і стаття Богдана Кравцева п. н. Опис України Ґійома ле Вассер де Бопляна і його військові мапи України". Передрук зроблено із третього видання англійського перекладу (1744 р.), вміщеного в 6-томовій збірці подорожей і мандрувань анґлійських книгарів Черчиллів.

● **На міжнародній виставі ПЕН-Клюбу в Лондоні,** Англія, що відбулася з кінцем березня ц. р. виставлено було м. ін. наукові видання УВАН у ЗДА й Канаді. З канадійських видань УВАН заступлені були серії УВАН „Збірник заходознавства", „Ономастика" й ін.

У СВІТІ

● **Хрущов** ще дуже довго мусить чекати, поки Совєтський Союз зможе наздігнати Америку у продукції яєць, м'яса, молока і масла — ствердили однostайно американські хліборобські делеґати, які роз'їздили по Совєтському Союзі й приглядались його сільській господарці. Їх завезли м. і. на зразкові — у совєтській господарці — колгоспи в Україні. Те, що побачили американські фармерські фахівці, ні трішки їм не заімпонувало. Вони говорили про це голосно, вернувшись в минулому тижні до Москви.

● **Анастас Мікоян,** перший совєтський віце-прем'єр і большевицький спец від закордонної торгівлі, приїхав до Західньої Німеччини підписати договір про посилену торгівлю між Совєтським Союзом і Західньою Німеччиною та про добровільну репатріяцію. Мікоян є першим совєтським високим „достойником", який приїздить до Західньої Німеччини з офіційними і „приятельськими" відвідинами.

● **Винстон Черчил,** їдучи з четвер у минулому тижні до парляменту, мав автомобільний випадок. Його авто легко зударилось із величезним лондонським поверховим автобусом. Велика юрба, яка зібралась на вулиці, пізнавши Черчила — уладила йому овацію. Поліція дозволила відвезти Черчила до парляменту й відкласти на пізніше переслухання його шофера в справі того інциденту.

● **У Римі** арештовано одного з заступників совєтського військового атташе Александра Соколова, приловленого на гарячому вчинку шпигунства. Москва промовчує цю подію, що є найкращим доказом, що той „дипломат" скомпромітувався і Москва не хоче, боронячи його, роздувати справи.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДУХОВІ ВАРТОСТІ В ПОЛІТИЦІ

Від часів Макіявеллі, основоположника науки про політику в новітніх часах, ведеться спір про ролю ідеалістичного чинника в державній політиці. Існує теорія, що державний інтерес не визнає нічого, чого не можна було б схопити цифрами й мірами, себто нічого поза сферою „намацальних" вартостей. Отож, власне, ця теорія і визнає тільки „реалітети", як єдиний чинник, що з ним повинна рахуватись політика, відкидаючи все „нереальне", як сантиментальний баляст.

Але така теорія — „це тільки спрощування проблеми політики, її теорії і практики. Ясно, що не існує „ідеальна" чи „ідеалістична" політика, якніби якась протилежність до „реальної". Кожна політика мусить бути реальна, бо всяка інша перестає бути політикою. Але це далеко не значить, що така правильна, „реальна", політика має нехтувати ідеалістичними цілями, спонуками, поштовхами й принципами. Нацизм і большевизм, виступивши на світову арену як вицвіт певних ідеологій, своєю практикою, методикою діяння і конкретними вислідами своєї політики заперечили ідеалістичне підложжя й ідеалістичні цілі своєї політики. Грабіж, шкурництво, брутальне нехтування правами народів і людини, заперечення етичних засад, боротьба за владу інтриґами й убивствами суперників, підступ і насильство у проводженні експансії на чужі землі коштом чужих народів, — все це зробило з високих на перший погляд ідеалів, що їх у пропаґандивних цілях проповідували Сталін і Гітлер та що їх нині проповідують різні хрущови, тільки вивіску, яка глузує з дійсного змісту їх діл.

Але внесення ними аморального чинника у політику не означає, що всі інші мають достосовуватись до того рівня й стосувати аморальність у політиці. Пригадав це дуже ядерно державний секретар Джан Фостер Доллес у своїй недавній промові, спеціяльно присвяченій цій темі на найвідповіднішому для цього форумі: на бенкеті в готелі „Астор" у Ню Порку, з нагоди 33-ої річної конвенції Товариства Американських Військових Капелянів. „Не думаю, — казав Доллес, — що людська натура в цілому світі багато змінилася від того часу, коли великий американський експеримент волі полонив уяву всіх людей". І Доллес закликав до вірности духовим основам та моральним принципам, які саме створили Америку великою.

Ці заклики не перебувають тільки у світі теорії. Вони мали й мають застосування у практичній політиці. В ім'я цих засад велася в З'єднаних Державах громадянська війна, яка зцементувала націю й поширила линкольнські ідеали з Півночі на опірний Південь. В ім'я цих засад З'єдинені Держави вступили у першу й другу світові війни. Епоха ідеологічних воєн, кажуть прихильники матеріялізму в політиці, минула, і також остання світова війна не була війною ідеологій, а наслідком німецького, російського та японського імперіялізмів. Очевидно, що фашизм і комунізм — це ідеології, запряжені до воза державних німецького та російського імперіялізмів. Але ідеологія демократії, яка нині змагається з комуністичною, це не пустий звук. Вона є змістом всього життя З'єдинених Держав, і вона надає напрямок практичній американській політиці.

Саме Дж. Ф. Доллес є наче клясичним міністром закордонних справ, який раз-у-раз пригадує цю правду. Його противники кепкують, що він — проповідник. Але це проповідництво, видно, має велику питому вагу, коли Совєти і комуністичний Китай проголосили Джана Фостера Доллеса „ворогом число 1". Не розуміючи західньої психіки, а зокрема, не знаючи суті американського духового клімату, колишній совєтський прем'єр Ніколай Булґанін у своєму листі до Айзенгавера з 1 лютого ц. р. висловлював цілком недвозначно думку, щоб для добра „співіснування" між ЗДА і СССР усунути Доллеса з становища державного секретаря. Ця думка була схоплена у такій фразі: „Маючи на увазі, що деякі можливі учасники конференції міністрів є заздалегідь упереджені . . ." Західній політичний світ відразу добачив у цих словах грубу алюзію до особи Дж. Ф. Доллеса, ніби не здібного переговорювати з большевиками. Практичний наслідок такої безтактовної „дипломатії" Москви був той, що позиція Доллеса значно скріпилася. Про Булґаніна, тим часом, уже забувають.

Згаданим угорі своїм виступом у Ню Порку Доллес знову доказав своє знамените знання большевицького світу. Він закликав не дати втягнути себе в перегони з большевиками, напр., у монополізуванні душ молоді її касарняним вихованням за зразком СССР, не дати фасцинувати себе большевицькими цифрами, за якими большевики не вбачають того критерія, що є єдино вартісний: духові вартості життя людини і країни. І тому Доллес — а з ним усі ми — знаючи вищість духа християнізму і демократії над безбожництвом і тоталітаризмом СССР, вірять у перемогу вільного світу.

Олег Лисяк

МРІЯ ЧОРНОМОРСЬКОГО ПРАПОРА

Коли ви йтимете вулицями Сьомою або Френклина у Филадефії, ви легко матимете шансу стрінути немолоду вже людину із срібною але густою чуприною, живими рухами і відкритим поглядом. Ця людина звичайно одягнена, в цій порі, коли я її останньо бачив, себто у передвесняний час, у темноблакитний габардиновий плащ „тренчкот", завжди тримає в роті грубу сигару, або й стару, потемнілу від років люльку.

Старший пан це людина привітна, він охотно пристане і, відповівши на ваше питання, розмовлятиме про філятелістику (в нього найбільша, мабуть, на світі збірка українських марок, біля 16,000 державних і недержавних) про комбатантські справи, про часи його молодости — а коли ви є його добрим знайомим і він вас трохи полюбив — він розповість вам про день, що його 40-ва річниця припадає якраз в цьому часі — про день 29 квітня 1918 року.

Це був день, коли за часів Української Держави, вперше в історії — на морі українського призначення, на Чорному, Козацькому морі, на цілій Чорноморській Фльоті появилися українські прапори. Появилися і то не лиш як колись козацькі знамена на легких чайках, але великі білі полотнища з блакитними хрестами і золотим тризубом на важких дреднавтах, лінійних кораблях, міноносцях, винищувачах, підводних човнах, транспортовиках, травлєрах — на всіх одиницях української Чорноморської Фльоти.

Старший пан у темно блакитному „тренчкоті" це таки єдиний мабуть живучий тепер у вільному світі українець, свідок цієї однієї з найважливіших хвилин в історії України. Це колишній гардемарин і потім капітан лейтенант Святослав О. Шрамченко, товариш морського міністра 1919 року, а опісля начальник Орг. Відділу Морського Генерального штабу Української Держави. Це потомок старого козацького роду з Чернігівщини, нащадок назначеного Іваном Мазепою надзвичайного посла до Туреччини, полковника Левка Шрамченка.

А понад усе — це людина, що чула сюрчки старшин і підстаршин, які передавали історичну команду піднесення українських прапорів над сталевими баштами і дулами могутніх ґармат сірих морських велетнів. „Це вже стільки років . . .", каже старший пан, попахкуючи задумано свою згаслу сигару, „а бачите, голубе, я ще ночами чую цю команду: „Лицем до борту стати! Український прапор піднести!"

Старший пан мандрує далі в свою дорогу по Френклин Стріт, серед цегляних домиків филаделфійського „давнтавну", але його ясні очі не бачать ні сміття на вулицях, ні муринських дітваків, що забігають попід ноги, його вуха не чують гудків авт, що нетерпеливляться на перехрестях, переспішуючи одне одного . . . Він йде у свою дорогу і йому здається, що це власне ЦЕЙ квітень — 40 років тому і що він знову в уніформі старшини української морської фльоти, що чуприна ще темна, на голові білий круглий кашкет з кокардою, при боці старшинський кортик, під ногами сталевий чердак лінійного корабля, а високо в повітрі на головному машті білий прапор з блакитним хрестом і золотим тризубом...

Один з цих прапорів має капітан-лейтенант Шрамченко у себе в хаті. Коли ви глядите на цей прапор, ви не можете дивитись на нього лише з холодним почуттям відвідувача музею. Прапор розвивається і із складеного рівно матеріялу стає у ваших очах лопотячим полотнищем, ви бачите його на сліпучому тлі чорноморського неба, ви чуєте в ухах ці самі сюрчки, що їх чув старшина-юнак Шрамченко 40 років тому і ви не маєте відваги доторкнутися до цього прапора. Він же ж був живий, цей шматок полотна з блакитними лініями, він перетворив фльоту, що плавала під флагом московського окупанта — у першу в історії велику Українську Воєнну Морську Фльоту. Такому самому прапорові віддавали почесть українські „марінс", вояки Першого Гуцульського Полка Морської Піхоти, української елітарної частини тодішньої української збройної сили... Чи чуєте, як гордо і соборно це звучить: „Перший Гуцульський Полк Морської Піхоти"? Чорноока Гуцулія, фудульні леґіні з Чорногори, з Криворівні, з Косова, з Жаб'я — йшли служити Українській Державі, Українській Морській Фльоті на Чорному морі . . . Чи бачите як лопотить над нами прапор, що спочиває тепер у музейній тиші помешкання старшого пана у Филаделфії.

Не всі з нас мали щастя бачити Чорне море. Мені було тоді лише п'ять років, коли мені довелося плисти кілька годин кораблем по Чорному морі. Усе, що пам'ятаю, це було те, що мене вели по хиткому помості, навколо світилося безліч світел у порті і я хитався разом з ними. Я швидко заснув на руках в мами. Мене, пятьрічного хлопця заколисало до сну Чорне море.

Не довелося служити під прапором, що його переховує капітан-лейтенант Святослав Шрамченко. Може щасливіші за наше покоління будуть ці, що тепер носять криваві хустки „піонерів" по „тому" боці, і ці, що по цьому боці океану будують моделі авіоносців і лін-корів і замальовують сторінки зшитків рисунками морських велетнів з такими прапорами, як цей, що лежить у тиші кімнати на Френклін Стріт. Далекий шлях через моря і океани до чорноморських портів . . .

* * *

А прапор у тихій кімнаті спить. Правда, мертві речі не мають душі, не мають чуття, не можуть мріяти. Але, якщо цього весняного дня 1918 року прагнення і бажання моряків, що віддавали почесть прапорові, вселилися у нього і стали його душею — то ЦЕЙ прапор живе. Живе, чекає і мріє про новий щасливий і гордий день 29 квітня, День Українського Моря, День Української Державної Фльоти!

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

НІ РЕКОМПЕНСАТИ, НІ ПОВОРОТУ

День 12 березня 1958 року залишиться чорною датою в історії української — 300,000-ої — меншини в Польщі. Цього дня польський сейм, після понад трьох місяців розгляду і дебат, прийняв закон про „продаж державного землеробського нерухомого майна та впорядкування деяких справ, зв'язаних з проведенням аґрарної реформи і землеробського оселення". Цей закон, врегульовуючи стан земельного посідання в Польщі, касує всі дотеперішні закони і декрети в тій ділянці. Із введенням цього закону в життя стають, зокрема, недійсними всі дотеперішні декрети і постанови про наділювання землею з державного фонду, яку від тепер можна буде тільки купувати. Нараховує цей фонд під сучасну пору яких 500,000 гектарів землі і складається він на Заході здебільша із відібраних німцям ґрунтів і на сході із земель загарбаних польською державою після виселення з них українського населення.

Якщо йде про українців у Польщі, то прийняття цього закону польським сеймом визначає такі практичні наслідки: 1. скасування закону з 27 липня 1949 року, який забезпечував „рекомпенсату" для виселених із південно-східніх земель українців за залишені ними землі і будинки; 2. скасування всіх постанов польської комуністичної партії й уряду про „направу заподіяних українському населенню кривд" і 3. знівечення всіх можливостей повороту українців „на своє", значить, на відібрані їм ґрунти і господарства.

Після схвалення польським сеймом в дні 12 березня ц. р. закону „про продаж землі", українські виселенці не мають не тільки вже ніякого права на рекомпенсату на нових місцях поселення на Заході, але й навіть першенства в купуванні своєї ж власної землі у південно-східніх воєвідствах. Згідно з постановою параґрафу третього цього „закону" першенство на купівлю землі мають: рільні робітники, що працюють у призначених для продажу державних господарствах, дотеперішні користувачі нерухомостями, суспільні і кооперативні сільсько-господарські організації, польські репатріянти із СССР, особи, що не одержали рекомпенсати за відібрані їм „на цілі реалізації народно-господарських плянів" нерухомості, і вкінці безземельні і малоземельні селяни „на доповнення рільничих господарств, якими вони володіють". Українських виселенців постанова цього параграфу не бере взагалі до уваги. Вони, якщо б і мали гроші, то могтимуть купувати землю, але тільки в черзі після згаданих категорій „упривілейованих" і навіть щойно після одержання дозволу суспільних парцеляційних комітетів, зложених із представників „повітових народових рад", політичних партій (ПОРП і ЗСЛ — об'єднана селянська партія) і „кулек рольнічих", які даватимуть опінію про кандидатів на купівлю землі.

Коли б навіть якомусь „щасливцеві" з-поміж українців і пощастило перейти через перевірку „суспільних парцеляційних комітетів" і „рольнічих кулек", то й тоді він буде залежний ще від одержання позик і кредитів, що їх мають право уділювати польські банки знову ж тільки упривілейованим категоріям осіб, тим більше, що й ціни на землю такі високі (від 6,000 до 60,000 злотих за один гектар землі), що ледве хто з українців — позбавлених майна і можливостей заробітку — зможе такі гроші, як 600,000 злотих за десять гектарів кращої землі заплатити.

Таку розв'язку винайшов польський комуністичний уряд в ділянці . . . матеріяльного забезпечення української меншини в Польщі. Тисячі українців (понад 5,000 родин) викинених із рідної землі і не наділених досі ні землею, ні мешкальними будинками, будуть мусіти залишитися далі на становищі безправних і безземельних паріїв чи пак наймитів.

Але водночас із цим комуністична Польща за одним заходом, з допомогою цього ж таки „закону про продаж землі", добилася „розв'язки" ще однієї, дуже пекучої і дуже прикрої для себе справи, а саме проблеми повороту виселених українців на їхні колишні землі — на Лемківщину, в Надсяння, в Холмщину і на Підляшшя. Здійснення такої розв'язки стверджує відкрито і недвозначно варшавське „Наше Слово", орган Українського Суспільно-Культурного Товариства, яке без слова протесту проти схваленого нового закону і його дискримінаційних у відношенні до українців у Польщі постанов, „радить" українцям занехати всі спроби повороту „на своє". Стверджуючи, мовляв, „новий закон відповідає потребам селян, впорядковує володіння землею і створює великий поштовх до раціональної господарки і зросту її продуктивности" — діячі з УСКТ і „Нашого Слова" (в числі з 23 березня ц. р.) мусять проголосити, що „у зв'язку з схваленням нового закону про продаж землі, нема чого подавати заяв про повернення старих господарств і повороти, бо відповідні народові Ради не мають тепер права давати безплатно землю і будинки, хочби вони були вільні . . ." Водночас із цим у „Нашому Слові" страшать, що „не слід виїздити на старі місця, бо це не тільки нічого не поможе, але може довести до зруйнування (чого? — О. Р.) і всяких інших неприємних наслідків".

О. Р.

З-ПІД СНІГУ НАВІТЬ . . .

Я бути каменем згодився б:
Та не лежати серед скель,
А щоб, розкришений, підвівся
У світлих обрисах осель.

А хто рікою буть не згоден?
Із гір летів би на поля —
Пили б жита цілющу воду
І пахла б колачем земля.

З-під снігу навіть я готовий
Пробитись проліска стеблом,
Щоб десь закоханих раптово
Весняним обдало теплом . .

ВОЛОДИМИР ЛУЧУК

Мирослав Прокоп

НОВИЙ ЕТАП ТРАДИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ І УКРАЇНА

Це є перша із циклю восьми статтей, що є спробою дати огляд сучасної політики Москви у відношенні до України та оцінку положення на українських землях і завдань еміґрації.

I

В політичному плянуванні Москви Україна знаходиться тепер у вищому етапі включування в сучасну російську імперію. Нормальною рисою цього етапу є „добровільна спілка" України з Росією та „співпартнерство" українців в керуванні імперією. Справжнім же змістом цього положення є намагання Москви перетворити Україну в нерозривну частину російського колоніяльного комплексу, а українців в політично зрусифікованих співтворців імперії.

Для українського народу це є етап посиленої боротьби за виповнювання українським змістом насильно русифікованих установ політичного, культурного і господарського життя УССР, за відвойовування втрачених і здобування нових позицій, за справжні державні права для культурно і цивілізаційно розвиненої нації, словом боротьба за державну незалежність. Ця боротьба принесла останньо українському народові деякі успіхи, але в цілому цей етап є повний серйозних небезпек.

Погляньмо насамперед як справи сучасного положення українського народу виглядають зі становища російських імперіяльних інтересів, тобто приглянься ближче широкому вахляреві сучасної національної політики Москви у відношенні до України.

Психологічна війна за Україну

Ніколи так багато не писала совєтська преса, як саме в останніх роках про те, що український народ „добровільно" з'єднав свою долю з російським народом та що об'єднання це, мовляв, принесло Україні величезні благодаті. Москва вдарила в такі тони чотири роки тому, тобто в часі святкування Переяславських роковин, і від того часу ця тема на різний лад відмінюється в її пропаґанді.

Правда, вже в 30-их роках большевицькі великодержавні історики видвигнули тезу про так зване „менше зло", а відтак про „абсолютне добро", для того, щоб оправдати імперіяльні підбої царської Росії у відношенні до неросіян. Але сьогодні ця теза пішла далеко дальше. Сьогоднішній Москві йде вже не про те, щоб виправдувати царат за його поневолювання України, але про те, щоб вмовити в український народ, що, мовляв, він сам добровільно „з'єднався" з Росією, тобто добровільно прийняв і повільну ліквідацію колишньої гетьманської держави, і розгром УНР, і постійне обмежування прав УССР.

За цією пропаґандивною тезою слідує друга, — про те, що УССР ніби суверенна держава, що вона має широко розбудовану економіку і культуру, що Україна дігнала або й перегнала в багатьох відношеннях деякі провідні народи заходу, що вона вийшла на міжнародну арену, і т. д. Ці всі досягнення Україна ніби завдячує тільки Росії. Водночас — кажеться дальше в Москві — це створює передумови для того, щоб побудувати взаємини між Україною і Росією на принципах дружби, рівности і взаємного довір'я, і таке довір'я Росія у відношенні до України постійно висловлює, доказом чого є м. ін. передача Криму, поширення прав УССР, нові концесії українській культурі і ін.

Момент довір'я, — третя пропаґандивна теза Москви, — був особливо наголошений з приводу сорокових роковин УССР. На адресу України, її народу, кадрів, культури посипались несподівані похвали і признання. „Трудящі України — писала московська „Правда" в передовій за 24 грудня 1957, — не дали себе обманути буржуазним націоналістам, які під маскою боротьби за „самостійну Україну" намагались обернути її в колонію західньо-европейських імперіялістів". Похвалу дістала в тій газеті також Комуністична партія України за те, що вона „як один з найбільших загонів Комуністичної Партії Совєтського Союзу, з честю виконує свою ролю надхненника і організатора мас в боротьбі за здійснення великих плянів будівництва комунізму".

Діячам української культури дав признання М. Хрущов, що спеціяльно прибув 24 грудня 1957 до Києва на засідання Верховної Ради УССР для відзначення сорокових роковин УССР. Він сказав: „Творчі спілки письменників, художників, композиторів України показали себе ідейно стійкими, згуртованими колективами, що послідовно борються за здійснення політики партії в галузі літератури і мистецтва". Коли порівняти ці похвали на українську адресу з погромом і постійними напастями Москви на українську культуру, на партійний і державний апарат України з 30-их, 40-вих і на початку 50-их років, то не лишається сумніву, що тут йде про широко заплановану гру, яка творить один з важливих елементів сучасної політики Москви у відношенні до України.

Четвертий елемент в пропаґандивному наступі Москви на Україну — це намагання творити в світі враження про те, що Україна не тільки самостійна, але навіть має спілку у правлінні імперією. До категорії таких явищ треба зарахувати уведення в липні 1955 року тодішнього першого секретаря ЦК КПУ О. І. Кириченка у склад Президії ЦК КПСС, а в грудні 1957 у склад секретаріяту того ж ЦК. В грудні 1957 року стали кандидатами в члени Президії ЦК КПСС також другий довголітній діяч КПУ і теперішній голова Президії Верховної Ради УССР, Д. С. Коротченко та Андрій П. Кириленко, колишній член ЦК КПУ, а тепер перший секретар

(Продовження на стор. 3-ій)

С. Вертипорох

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ

(2)

У 1936 р. Ювілята запрошено на професора української мови і літератури в Вищому Східньому Інституті в Неаполі, а в 1940 р. на лектора української мови в римському університеті. Як наслідок праці в тих інститутах, вийшла його „Граматика української мови для італійців" (Неаполь, 1937), що мала дуже прихильні рецензії італійських славістів, які розглядали її, як і пізніший „Українсько-італійський словник", як осяг італійської науки.

Ювілят продовжував працювати також в різних українських часописах. „Українське Слово" в Парижі відбило зі своїх сторінок його брошуру „Чарівне коло та ритуальне оголення" (Париж, 1936), а „Пробоєм" у Празі — брошуру „Українська дипломатична місія в Італії" (1941) та „Основи суспільного ладу" (1941). Ця остання вийшла другим виданням у Буенос Айресі в 1948 р.

В Празі вийшли також книжки Ювілята п. з. „Сторінки з римського щоденника", „Італія і фашизм" (Прага, 1942), „Навкруги Ватикану" (Прага, 1943). На жаль, лише нечисленні примірники цих книжок вдалось вивезти з Праги, а решту большевики знищили.

З інших праць Ювілята варто згадати „Україніка в італійських журналах за 1941 р." (Пробоєм, 1942), „Українознавчі студії в Італії" (там же), статті на теми української літератури (понад 70) у великій італійській Енциклопедії Бомпіяні, „Літературний словник творів і персонажів усіх часів і літератур", „Іль прікольо Маджіно нелле кредінце і неглі узі дель попольо україно" (брошура, яку енциклопедія „Трекані" в Римі відзначила, як найкращу працю на цю тему в світовій літературі). „Словник італо-український", на жаль, залишається покищо в рукописі.

У кінці вересня 1943 р. Ювілята заарештували німці в його помешканні в Римі і посадили в ґестапівській в'язниці при німецькому посольстві, а потім перевели до в'язниці „Реджіна Челі".

Спогади про полон у німців Ювілят зафіксував у книжечці „У Вавилонському полоні" (Буенос Айрес, 1949 р.). Повернувшись із того полону до Риму, Ювілят став заступником голови Українського Допомогового Комітету в Італії (головою був Впреосв. Кир Іван Бучко), а в квітні 1947 р. виїхав до Арґентини. До виїзду з Риму залишився головою Української Громади, на яке становище був вперше вибраний у 1928 р.

Переїхавши до Арґентини, Ювілят став редактором „Нашого Клича" та його Календаря-Альманаха, якого вже вийшло десять книжок, причому в кожній з них вміщено розвідки Ювілята (про Василя Вишиваного, про Карпатську Україну в 1938 р., про Українську дипломатичну місію в Римі, про стан української справи в Італії 1933 р і ін.).

В 1952 р. Ювілят став також редактором „Дзвона", в якому з лютого друкується його „Мала Енциклопедія". Треба зазначити, що думка про таку енциклопедію зародилася у Ювілята дуже давно і матеріяли до неї призбирував він, можна сказати, ще з Києва. В „Новому Шляху", здається з 1933 р., видруковано перший нарис літери „А" тої Енциклопедії. Друк її перервався, бо „Новий Шлях", з невідомих причин, не зробив окремої відбитки. Воно, може, сталося й краще, бо за той час Ювілят підібрав кращі матеріяли. Перша книжка Української Малої Енциклопедії (літери А-Б) вже появилась друком (Б. Айрес, 1957). Як згадує автор у передмові, вона не є колективним твором численних українських науковців, як Енциклопедія Українознавства НТШ. Мала Енциклопедія — це твір одної людини, яка має свої спеціяльні зацікавлення в тематиці української духової культури, статистики, релігії, суспільної психології і філософії, вірувань, народної творчости, історії, літератури. Цей твір присвячує більше уваги речам та ідеалам, ніж особам. Постаті минулого згадані тут лише тоді, якщо вони набрали символічного значення.

В останніх часах в Арґентині видрукувано кілька книжок і брошур Ювілята, як „Українське ім'я", „Основи суспільства" (другий накл.), „Спрага справедливости", „Завзяття", „Очима душі".

Якщо йде про часописні статті Ювілята, то перелік їх зайняв би дуже багато часу й місця, бо бували роки, коли кожного тижня появлялись його статті. Незначна частина цих статтей ввійшла у велику працю „Записки українського журналіста", що охоплюють роки 1919-1921 (діяльність дипломатичної місії УНР і їх повільний занепад) та роки 1930-1938, що з них кожний рік — окремий том. Хоча вони всі давно готові до друку, вийшов досі в світ тільки один за рік 1930-ий у виданні М. Денисюка в Буенос Айресі (зараз в Шикаґо). Дуже шкода, що дальші томи не змогли появитись друком через брак фондів.

В році 1947-му вибрано Ювілята дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, а 10 вересня 1949 р. це саме зробила Українська Вільна Академія Наук в ЗДА.

У 1954-му р. українська національна спільнота в Арґентині обрала Ювілята на голову Української Центральної Репрезентації (УРЦ) в Арґентині, а в 1957 перевибрала на це становище.

Образ діяльности Ювілята не був би повний, коли б не згадати про його важливу участь в ОУН — Організації Українських Націоналістів.

З 1933 р. Ювілят співпрацює в „Розбудові Нації", офіційним органом організованого націоналістичного руху. У 1929-му мав бути зимою на 1-му Конґресі Націоналістів, але перестудився і, не мавши теплого плаща, не міг з Риму виїхати у холодний і вогкий в січні місяці Відень.

З полк. Євгеном Коновальцем познайомився Ювілят у 1930 р., коли він спеціяльно для того приїхав до Риму. З цього часу був одним із найближчих співробітників і дорадників покійного Голови ПУН. До ПУН'у офіційно Ювілят не належав, бо сам того не хотів, але фактично брав участь майже в усіх його конференціях. Для того їздив до Женеви (тричі), до Відня і до Берліну.

Співпрацював у всіх виданнях ОУН і був представником ОУН в Італії, де пощастило зайняти винняткову ролю: в міністерстві закордонних справ трактовано Ювілята як представника не лише ОУН, але взагалі України. Ювілятові вдалося роздобути для українських студентів, спеціяльно на це виписаних, чотири стипендії в університетах Італії, а також кілька додаткових стипендій для поглиблення студій (напр., для Ольжича-Кандиби, що перебував в Італії один рік).

Особливо велику діяльність розвинув Ювілят під час „пацифікації" в Галичині, коли цю справу розглядано в Лізі Націй у Женеві. Тоді Ювілят вів переговори й інформував міністра Пільотті, представника Італії в „Комітеті Трьох", що спеціяльно займався тією справою.

У 1931 р. їздив з доручення ОУН на сесію Ліґи Націй у Женеві, і тоді в тій справі бачився і говорив з різними людьми. Про це докладно описано в „Записках за 1931 р.", що появилися друком у видавництві М. Денисюка.

Під час другої світової війни Ювілят виконував обов'язки зв'язкового між ОУН в Европі та в обох Америках. Вся пошта з Америки до Европи і навпаки йшла через руки Ювілята. Тоді проваджено величезну працю, щоб тримати українське суспільство по обох боках океану в курсі подій українського життя. Після того як ЗДА ввійшли у війну, цю працю зв'язку проваджено через Арґентину. Після „Вавилонського полону" у 1945 р., переконавшись, що колишня понадпартійна ОУН розкололась на дві партії, Ювілят подав полк. А. Мельникові заяву про вихід з ОУН на позиції понадпартійного націоналіста, готового завжди допомагати всім спробам національної консолідації.

ЗУАДК ДОПОМАГАЄ

Великодня акція допомоги українцям у потребі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету продовжується. Як ми вже інформували, ЗУАДК вислав з нагоди Воскресення допомогу українцям в різних країнах Европи, в тому теж і для українців у Польщі й Югославії. Допомога українцям у Польщі спеціяльно тепер актуальна. ЗУАДК має змогу за посередництвом кооперативи КАРЕ висилати допомогові пакети в Польщу, які виказуються найкращою формою допомоги на цьому терені. Управа ЗУАДКомітету дістає велику кількість листів від українців із Польщі з подяками за допомогові пакети. Це в головному поворотці з заслання, які відбули тяжкий шлях виселення і ув'язнення. В листах висловлена не лише подяка за поміч, але признання для співчуття українців у вільному світі для долі наших братів. Про діяльність допомогової акції ЗУАДК-у свідчать і інші листи, які в останньому часі наспіли. Ось деякі з них:

„В прилозі пересилаємо звідомлення про одержання і розподіл другої рати допомогового фонду в сумі 2,500.00 долярів. Просимо прийняти від нас іменем усіх обдарованих найщирішу подяку. При цьому з подякою потверджуємо одержання чека на суму 300.00 дол. як дотацію на ведення канцелярії УЦДОА. За Управу Українського Центрального Допом. Об'єднання в Австрії. о. І. Дашковський — голова, П. Руснпко — секретар, Зальцбург, 15 квітня 1958 року"

Інше письмо:

„Щиро дякую за пересланий чек на суму 392.00 долярів як дотацію ЗУАДКомітету для 14-ох працівників Наукового Товариства ім. Шевченка в Сарселі у Франції за січень, лютий, березень і квітень 1958 року. Прошу прийняти від нас щиру подяку за Вашу прихильність до працівників нашої установи за безперервну допомогу для них. Проф. Д-р Володимир Кубійович — голова. Сарсель, 10-го квітня 1958 року.

Всю допомогову акцію веде ЗУАДК фондами, які жертвує наше патріотичне громадянство. Дальша допомогова акція ЗУАДКомітету залежить від того, які фонди дістане ЗУАДК на цю акцію. ЗУАДК розписав збірку Писанки і просить усіх збірщиків, як і всіх громадян вислати Писанку на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661. Phila. 5. Pa.

Від Вашої негайної пожертви залежить дальша допомога братам у потребі.

НОВИЙ ЕТАП ТРАДИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ І УКРАЇНА

(Продовження зі стор. 2-ої)

Свердловського обкому КПСС. Колишній член ЦК КПУ Зиновій Т. Сердюк є від довшого часу першим секретарем компартії Молдавської ССР. Маршал Родіон Малиновський, якого в часі минулої війни називали в офіційних документах „сином українського народу", виконує обов'язки міністра оборони СССР. Українцями по імені вважаються також маршали А. Гречко, заступник Малиновського та Кирило Москаленко. Членами уряду СССР є Володимир Мацкевич, колишній член ЦК КПУ та Л. Р. Корнієць, колишній член Президії ЦК КПУ. Нижчого партійного і державного характеру бюрократи українського походження або з українськими іменами розсипані сьогодні в чималій мірі по всій імперії, зокрема в азійських республіках СССР, і там виступають в ролі репрезентантів московського центру.

Під впливом таких фактів прориваєтьcя навіть в обережних західніх совєтознавців погляд, що ніби Москва притягає українців до співпартнерства в керуванні імперією та ставить їх в ролю „молодших старших братів" (Frederick C. Barghorn: "Soviet Russian Nationalism", New York, 1956 p. 56). Як справді є з цим „співпартнерством", — скажемо нижче.

Ось це і є ті заходи, якими Москва намагається переконати український народ, що йому добре в СССР і нічого йому більше боротися. А хто такій пропаґанді не вірить, для того московські большевики мають — крім терору — ще один арґумент, а це переконування, що спілка з Москвою — це єдиний вихід. Коли б, казав Хрущов у згаданій промові 24 грудня 1957 року в Києві — Україна не йшла з Росією, вона „неминуче була б розчленована і поневолена західньо-европейськими імперіялістами, вона не мала б національної незалежности і не могла б існувати як суверенна і вільна держава трудящих". А втім, напрям політики Москви в цьому питанні визначив вже сам Ленін сорок років тому, коли сказав, що, мовляв, вільна Україна можлива „єдино при умові спільної дії українських і великоруських пролетарів", а без того „про неї не може бути й мови".

Щоб в таку постановку українці повірили, совєтська пропаґанда дуже пильно підхоплює всі факти неґативного чи хоч би неясного ставлення Заходу до ідеї державної незалежности України. Видаваний у Львові журнал „Жовтень" пише в лютневому числі ц. р. між іншим таке: „У так званому американському комітеті, офіційному аґентстві державного департаменту США, першу скрипку грають російські білоґвардійські непередрішенці, які не визнають існування української держави. На їх думку, справа ще мусить „вирішитися", річ ясна тоді, коли б вони дорвалися до влади. Як було б вирішено це питання — не важко відгадати. Вистачить сказати, що всі вони визнають Україну за частину Росії, а українську мову за зіпсовану російську мову". Дальше автор статті каже, що на Заході знаходять підтримку також претенсії деяких польських, румунських та чеських еміґраційних кол до західніх областей України, і робить такий висновок: „Отже ясно, що в планах теперішніх націоналістичних „союзників" і „визвольників" не передбачається ніякої української держави, навіть буржуазної".

В такому широкому вахлярі веде сьогодні Москва психологічну боротьбу за те, щоб приєднати до себе український народ, а точніше перетворити Україну в невід'ємну частину російської імперії. В основі цієї широкої гри є страх Кремля за Україну, та свідомість того, що засобами самого фізичного терору неможливо зламати спротиву українського народу. Та про це в наступній статті.

(Далі буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Денвер, Колорадо

Українсько - Американська Громада

УАГ-а в Денвері, Колорадо, перша українська установа на цьому терені, створена новими еміґрантами. Під час свого 8-річного існування переживала кращі та гірші роки діяльности. До тих активніших років можна вже тепер зачислити і цей 1958 рік, якщо УАГ-а до кінця цього року продовжуватиме свою діяльність так як досі.

Ось кілька фактів про діяльність УАГ-и. Після успішного відзначення 40-літнього Ювілею 22-го Січня, улаштовано добре підготовлену Шевченківську Академію в дні 9-го березня. У виконанню її програми взяли участь також ученики Української Школи при місцевій греко-кат. церкві. Школярі виконали кілька точок в програмі, співали, деклямували та грали. Оказується, що втягування дітей в програму наших нац. свят є дуже корисне для нашої дітвори. Воно допомагає вдержати цю дітвору в пошані і любові до свого рідного. Решту програми виконали дорослі; співав мішаний хор під управою п. Ярослава Нижника, святочну промову виголосив голова УАГ-и п. інж. О. Лиско та деклямувала п-і Мушка Орищин.

Будучи Відділом УККА на стейт Колорадо, УАГ-а не занедбує свого обов'язку супроти УККА та Народного Фонду. Збіркову кампанію Нар. Фонду розпочато в цьому році спеціяльною доповіддю 16-го березня, п. н. „Успіх 40-літнього Ювілею і УККА", яку виголосив секретар УАГ-и п. К. Крупський.

23-го березня УАГ-а взяла участь в міжнародній імпрезі „Інтернешенел Овпен Гавз", яку урядила денверська установа „Міжнародний Дім", що існує тут для зближення до себе народів, з котрими Америка входить в господарські, чи політичні зносини. Участь в програмі брали в більшості державні народи і декотрі з них були заступлені державними консулями. В програму, яка тривала від 1-ої год. по полудні до 9-ої вечером, входили показ фільмів з деяких країн, танки, музика і співи та показ народного мистецтва. Учасниками були англійці, італійці, корейці, мадяри, мексиканці, українці, французи, шотляндці та японці.

Українська танцювальна група під керівництвом пані Мушки Орищин мала найкращий успіх в тому дні та на прохання керівника імпрези мусіла виступати другий раз. Не менший успіх мала виставка укр. нар. мистецтва: вишиваних, різьблених та керамічних предметів. Експонати були добірні, та було їх не мало. Бо для цієї цілі випозичено найкращі речі в поодиноких громадян. А решту доставив власник української крамниці в Денвері — „Інтернешенел Ґіфт Шоп" — п. інж. Мирослав Кальба. Імпрезу оглядало понад 5,000 осіб. На коридорах будинку часто можна було чути, як ті, що вже бачили укр. виставку, поручали її іншим. Гості захоплювалися українськими експонатами, мабуть найбільше захоплювалися писанками. ПанствоКальби були таки добре втомлені пояснюванням, як малюються писанки, хоч їм допомагало ще кілька дижуруючих осіб. Гості розібрало понад 2000 інформативної брошури про Україну, та більшість їх не оминали столика з виставленими англомовними книжками про Україну. Вони переглядали книжки, цікавились ними, ставили запити та оглядали виставлені карти України. Порівнюючи з павільйонами представників інших народів, наша виставка була найуспішніша. Во так про неї висловились навіть керівники імпрези. Без найменшого перебільшення можна твердити, що ця виставка принесла користь в поширені правди про нашу поневолену Батьківщину. І тому всі ті, що причинились до неї, заслуговують на щире признання. На подяку заслуговують ті, котрі зайнялись виставкою, також і ті, які випозичили свої найкращі, часто родинні, пам'яткові речі. На особливу подяку заслуговують панство Кальби за виставлення товару із своєї крамниці. А пані Мушка Орищин за те, що тільки за її посередництвом УАГ-а могла взяти участь в цій імпрезі. Танцювальна група пані Мушки Орищин виступала всюди, і здобула собі признання та зв'язки.

27-го березня УАГ-а на запрошення католицького жіночого каледжу Лоретто Гайтс Каледж-у в Денвері взяла участь у Хрестоносному поході за волю. Рано того дня укр. священик о. д-р Д. Влажейовський відправив Богослужбу в шкільній каплиці. А по обіді серед промовців промовляли голова УАГ-и п. інж. О. Лиско та студент університету п. О. Кладко. У вестибюлі головного шкільного будинку зроблено виставку українських мистецьких предметів. Виставлено також англомовні книжки про Україну. Про українців в цій компанії слідуючого дня писав великий щоденник Денверу „Ди Денвер Пост". К. К.

Клівленд, Огайо

Шевченківське Свято в східній частині міста

9-го березня відбулися в залі „Українського Дому" східної частини міста місячні збори членів 364-го Від. УНС-Братства св. Василія Великого, присвячені вшануванню пам'яті найбільшого Сина України Тараса Шевченка. На середині залі пишався великий портрет нашого Генія, прибраний вишиваними рушниками та квітами.

Святочні збори відкрив коротким словом голова Відділу п. Григорій Кукіз, почім віддеклямувала вірш Шевченка „До Основяненка" Анна Брездун, вбрана в український національний стрій. Святочний реферат виголосив д-р Тарас Антонович, який говорив про силу Тарасового слова у нашому національному відродженні, підкреслив Його непроминаюче й вічне значення для української нації як полум'яного, незламного борця за волю й незалежність нашої Батьківщини та вказав на ті накази й заповіти нашого Генія, що їх повинні сповняти всі українці в усі часи. Потім були короткі деклямації творів Шевченка, що їх вміло виконали діти членів Братства (Попадик, Кореневичі зі Солон, Огайо Чапські, Бик).

В другій частині свята виведено на сцену двоактівку пера Марії Кореневич, провідною думкою якої були невмирущі слова Шевченка „Учітеся, брати мої", в якій вміло виступали діти Івана й Марії Кореневич зі Солон, Огайо.

Співом „Заповіту" Шевченка й українського національного гимну, що їх відспівали всі приявні, закінчено свято. Зібрані на залі добровільні датки переслано до Наукового Т-ва ім. Шевченка в Ню Йорку.

(— всич)

Ню Йорк, Н. Й.

Студентська вечірка

19-го квітня 1958 р. Українська Студентська Громада Ню Йорку влаштувала в Літературно - Мистецькому Клюбі товариську вечірку. В першій частині програми п. Володимир Дзінгала з Ню Джерзі виголосив реферат на тему: „Психологічні аспекти любови". Реферат був несподіванкою для слухачів, а також рідкість такої теми, дуже зацікавила зібраних. Реферат був добре опрацьований і цікавий. Після багатьох порівнянь промовець зробив висновок, що материнська любов являється найсильнішою. Найслабшою любов'ю є така любов, — говорив промовець, яка є звичайним „бизнесом". Щоб любити щиро, підкреслив промовець, треба перше за все любити себе. Самолюб не любить себе самого і тому не може любити іншого.

Треба сказати, що недоліком реферату було те, що п. Дзінґала, уживаючи численних цитатів різних психологів та філософів, не дав ані одної цитати з біблії, як рівнож не згадав нічого про любов до Бога, яка є дуже сильна і важна, і не можна було її оминути.

Після смачної перекуски, яку приготовили студентки, квартет пластунок у складі п-ни Зої Салик, Дозі Турчан, Орисі Шепарович і Зірки Крупської відспівав дві пісні: „Накрила нічка" і „Дощик", за що присутні нагородили оплесками. Акомпаніювала п-на Христя Карпевич.

По закінченні мистецької частини відбулася товариська забава до пізньої ночі. Вечірка відбулася в дуже веселому настрої. Є бажаним, щоб Студ. Громада робила частіше подібні вечірки, запрошуючи й інші молодечі організації до участи.

Є. Моцюк

Шикаґо, Ілл.

З діяльности Т-ва „Самопоміч".

9-го березня відбулися Річні Загальні Збори Т-ва „Самопоміч" в Шикаґо. Із великого числа приявних можна було заключити, що Тов. „Самопоміч" протягом року вив'язалося зі своїх завдань та знайшло признання серед шикаґівської громади. Доказом того була речева та оживлена дискусія. Дуже широкою була діяльність Т-ва „Самопоміч". Несено поміч новоприбулим на американську землю, у багатьох випадках тієї помочі потребували також люди, які вже давно тут осіли, але з різних причин не є в стані самі про себе подбати. Головна ціль одначе цілої праці — нести поміч та потіху нашим нещасним залишенцям, що направду здані на добре серце тих, яким доля пощастила влаштуватися на нових місцях поселення. В тому напрямі найбільше зроблено. З традиційної великодної та зелесвяточної збірки, як рівнож з інших фондів вислано головно до Европи $1,795.00. Багато горя і гірких сліз осушило тов. „Самопоміч" тією дорогою, та ззначно більше можна було зробити, якщо б в члени тієї понадпартійної, харитативної орґанізації вступили всі українці на американській землі, тут роджені і прибулі. Впливи на допомогові фонди при всьому зусиллі не йдуть в парі з розмірами біди й зубожіння залишенців, чи навіть декого з нас тут, що також змушений простягати руку по поміч.

Додатковий іміґраційний закон дав змогу спровадити до Америки нових іміґрантів. На афідавіти т-ва „Самопоміч" приїхало ди Шикаґо 55 наших родин, а на окремі ашуранси спроваджено 10 родин українських втікачів з Мадярщини. Щоб помогти тим новоприбулим влаштуватися на новому місці, т-во „Самопоміч" винайняло одно велике помешкання, щоб було куди приміститися на початок.

Воєнне лихоліття розділило багато родин. При помочі петицій до Американського уряду вдалося спровадити 100 порозкиданих членів родин з Німеччини та Австрії, 25 з Бельгії, 50 з Англії, 30 з Австралії. Іде акція спровадити родини з Польщі (35 майже оформлених справ). Робиться заходи на спровадження родин з України. З Німеччини спроваджено 6 сиріт. Спроваджуємо 4 сироти з Польщі, 2 — з Австрії і одну з Югославії.

Місцевим хворим та старшим особам у 27 випадках виклопотано міську допомогу, воєнним інвалідам вистарано протези в 30-ох випадках і т. п. Доводилося також інтервеніювати в американських урядах в справі депортації, безробіття, старечої пенсії, реєстрації в промисловій палаті (загально 184 випадків). Годі вичислити тут усі справи, де т-во „Самопоміч" розгортало свої опікучі крила. В цій харитативній акції свою душу і серце вложили п. мґр. Марія Головата — реф. Відділу Суспільної Опіки, п. Катерина Гульчій (тут роджена), що вела канцелярію правних порад, та п. дир. Омелян Плешкевич, що головно занимався приміщенням новоприбулих. Хоч бодай щира подяка буде признанням за їхню велику й жертвенну працю.

Слід ще тут вимінити, п. інж. Степана Яцуру, що бажаючи збільшити фонди на поміч залишенцям, започаткував і дальше провадить виклик пожертв. Внаслідок відгуку на виклики зібрано вже коло 350 дол. які переслано хворим залишенцям в Австрії і Німеччині. Вислано теж 11 пакетів одежі і взуття.

З ініціятиви „Самопомочі" покликано з нагоди прибуття до Шикаґо проф. Кубійовича — окремий комітет, зложений з представників поодиноких організацій, що його очолив голова т-ва „Самопоміч" п. дир. Павло Бабяк. Вислідом тієї збірної праці Шикаґо зібрало на видання Енциклопедії Українознавства суму дол. 11,532,86.

Великою діяльністю виказалася секція т-ва „Самопоміч" — „Учительська Громада", що опікується Школою Українознавства при церкві св. Миколая (348 учнів). В культурно-освітній ділянці розпляновано цикль викладів про Хмельницького та влаштовано в його честь святочну Академію. Від Учительської Громади вийшла також ініціятива видання „Історії Українського Шикаґо".

До успіхів т-ва „Самопоміч" в минулому році причинилося теж влаштування власної домівки в домі Кредитової Каси „Самопоміч" при 2351 В. Шикаґо Евню, в цьому році М. Денисюк вплатив на передплату Е. У. долярів 5,313.

Нову Управу т-ва „Самопоміч" на 1958 рік очолив знову п. дир. Бабяк Павло. Цим коротким звідомленням ще далеко не вичерпується праця Товариства, бо зі звітів поодиноких референтів виходило, що тієї праці було значно більше. Ще більше було б гарних вислідів, якщо б ширший загал включився в цю працю. Т-во „Самопоміч" — це орґанізація, де кожний українець, без огляду на свої політичні переконання, може знайти собі місце. Скільки можна зробити спільними силами! Ми тут у кращому положенні, тож не диво, що на нас звернені благальні очі наших братів — залишенців за океаном. Навіть мають вони на це повне право. Більше серця для рідних братів. Включаймося всі масово в члени т-ва „Самопоміч" і тим самим в допомогу для найбільш потребуючих. Таким чином сповнимо наш християнський і національний обов'язок та вратуємо не одне життя для рідної справи.

На цьому місці Управа Т-ва „Самопоміч" складає щиру подяку всім, що своїми пожертвами стараються облегшити гірку долю своїх залишених братів, а Всевишній запише це їм певно у книгу добрих діл.

Управа Т-ва „Самопоміч"

ПРЕСВІТЕРІЯНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК ПРО ПОГІРШЕННЯ МОРАЛЬНИХ ЗАСАД

Ню Йорк. — Парох пресвітеріянської церкви в Ню Йорку о. д-р Джан Сарленд заявив у проповіді, що „моральні засади" постійно погіршуються, бо ми ще й досі живемо під час наслідків війни та в добі непевности, в добі атомової зброї. о. Сарленд виступив проти Ляни Тирнер, 14-річна донька якої вбила любка своєї матері, але громадянство і надалі обожає ту матір, яка зовсім не заслуговує на пошану ані своїм життям ані вихованням своєї доньки.

● **Директор лябораторії** при одному шпиталі в Атлантик Сіті, Н. Дж., д-р Макс Г. Струмія каже, що є випадки, коли частина людського організму відноситься до решти тіла немов до чужого організму. Ця „алерґія до самого себе" може бути використовувана в лікуванні деяких недуг.

Д-р Алфред Берлштайн відходить на емеритуру

25-го березня 1958 р. в кімнаті Нюйоркської Публічної Бібліотеки відбулося офіційне прощання дирекції та слов'янського відділу із д-ром Ал. Берлштайном, довголітнім працівником цієї установи.

Хто з українців не знав усміхненого, все готового до помочі д-ра Берлштайна, який від 1941 р. невтомно працював для розбудови слов'янського відділу та задоволення читачів. Наші науковці, студенти та відвідувачі знаходили в нього всебічну підтримку, а він старався з немалими трудношами здобути для слов'янського відділу все те, що має наукову вартість.

Слід зазначити, що Публічна Бібліотека в Ню Йорку, розміщена в мармуровій палаті, побудованій між 40-ю та 42-ю вулицями при П'ятій евеню. Будинок коштував 9 мільйонів долярів. Ця бібліотека починає свою історію від 1848 р., остаточно відкрито її для публічного вжитку аж в 1911 р. В складній системі американських бібліотек вона являється публічною установою, удержуваною платниками міського податку. Має ряд відділів, серед яких відділ випозичування книжок нараховує понад 6 мільйонів томів, що розміщуються в 80-ох філіях. Бібліотека має свою клясифікацію, відмінну від десяткової системи та конґресової. Існує тут відділ рукописів та перших американських видань, рідкісних видань, де є й Біблія Гутенберга. Найосновнішою являється в ній довідкова служба, яка має сотки томів довідкових книг та належно вишколений персонал. Тут належить й слов'янський відділ, який являється одною з найбільших збірок в світі поза залізною заслоною.

Сам д-р Берлштайн оповідає, що коли він прийшов до слов'янського відділу Нюйоркської Публічної Бібліотеки в 1941 р., то той відділ був чисто російський, мало уваги прикладалось до польських, українських, болгарських чи інших слов'янських матеріялів. Він пригадує собі, що якраз в той час слов'янський відділ приготовляв виставку Драгоманова, якого представлено головно як росіянина. Він з місця звернув увагу десь, що Драгоманів українець, але, не маючи впливів ще тоді, зусилля не увінчалися успіхом. також пригадує він, що згодом була й скромна виставка українських картин чи малюнків, теж слаба. Він собі взяв за амбіцію зробити чисту українську правдиву виставку слов'янського відділу для американської публіки. На таку нагоду треба було ждати якийсь час й вона остаточно прийшла, коли українська спільнота у вільному світі відзначувала 100-річчя народження Івана Франка.

Про ту успішну виставку Івана Франка в Нюйоркській Публ. писала американська українська преса. Це був великий осяг українства в ЗДА, здобутий при зусиллях д-ра Берлштайна. Українці йому ніколи цього не забудуть. Він поставив Франка в пантеон світової культури, показуючи американцям великого українського патріота, науковця світової слави, поруч Данте, Шекспіра, Міцкевича, й інших.

Про цю виставку сам д-р Берлштайн обширно написав англійською мовою в Збірнику Заходознавства, том 4-ий виданні Вільною Академією Наук в Вінніпезі, Канада, 1957 р., за редакцією проф. д-ра Яр. Рудницького.

Сам д-р Берлштайн походить із Західньої України — Гуцульщини, де його покійний батько був довгі літа адвокатом в Делятині. Звідси його знання України та глибокі симпатії до українського народу. Брат його д-р Карл був лікарем в Делятині аж до другої світової війни, коли був зліквідований німцями. Гімназійні студії почав він в Коломиї, а університетські у Львові та Відні, де здобув звання доктора юридичних наук. Також на тих університетах цікавився слов'янськими студіями, у Відні закінчив він теж й Торговельну Академію. У Відні працював він до 1938 р. Від 1939 р по 1941 р. перебував він у Англії, а від 1941 р. працював у Ню Йорку. Закінчивши 65-ий рік життя, мусить піти на емеритуру при кінці літа цього року.

Крім уділення довідок чи інформацій про книжкові скарби слов'янського відділу, він займався замовленням рідкісних слов'янських книжок, складанням бібліографій та даванням лекцій із славістики. Дописував він також до преси й журналів обох континентів, Европи й Америки. Він являється прихильником українсько - жидівської співпраці й часто опрокидає неоправдані наклепи на українців. На диво, що на його прощальну зустріч із керівниками відділів та персоналу бібліотеки, прибув сам директор бібліотеки містер Фріґефер, який виголосив змістовну промову, даючи характеристику д-ра Берлштайна як найкращого працівника бібліотеки та дав йому в заслугу ручний золотий годинник. Д-р Берлштайн подякував усім за зустріч.

Д-р Ол. Соколишин.

● „Ню Йорк Таймс" в 1957 р. мав чистого прибутку, по заплаченні податків 3,101,067 долярів. Загальні прибутки виносили $86,844,399, головним чином із реклями та з продажу щоденника.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь І. Лисяка - Рудницького — „Теорія культурних кіл (Шпенґлер)".

На конференції Філософічної Секції УВАН у ЗДА 7 грудня 1957 року І. Лисяк-Рудницький виголосив доповідь про теорію культурних кіл. Ця теорія, що її найвидатнішими речниками є Шпенґлер і Тойнбі, є одним з яскравих проявів новітньої історичної свідомости, що народилася приблизно на переломі 18 та 19 сторіч і означила різкий переворот у людському мисленні. Прийшли до голосу і набрали великої сили специфічні категорії історичного бачення і розуміння, що знайшли вислів у філософії історії (Геґель), у розквіті „історичних наук" та в красному письменстві. Філософія історії підупала дещо після Геґеля внаслідок своєрідного духового та зокрема філософічного клімату другої та третьої третин минулого століття. Та вона вибухла з новою силою у змінених обставинах. Перша Світова Війна захитала успадковану з 19 століття віру в автоматичний та безмежний проґрес, позбавила Европу її становища ґеґемона і поставила перед людською свідомістю нові, перед тим ледви зауважувані факти. У такій ситуації книжка Шпенґлера про „Занепад Заходу" здобула у Німеччині, а пізніше й поза нею, величезного розголосу.

Освальд Шпенґлер (1880-1936) студіював філософію та математику. Кілька років був учителем гімназії в Гамбурзі, а пізніше „приватним ученим". Ще перед 1914 роком він почав працю над своїм головним твором, перший том якого з'явився в 1919 р., а другий — в 1922 р. Успіх книги був надзвичайний. Шпенґлер виявив себе майстром історичної інтуїції навіть там, де його знання матеріялу не було вистачальне. Його стиль має особливий чар.

На думку Шпенґлера, історія людства є неподільним струмом, не поодинокі народи є підметами історії. Носіями історичного процесу є „культурні кола", тобто групи народів, об'єднані спільною традицією та спільною долею призначення. Кожне культурне коло переходить свій життьовий шлях від молодости через розквіт повноти сил до пізньої доби занепаду. Можна порівнювати одну з одною різні культури, окреслювати як „одночасні" (в сенсі історичної „морфології") поодинокі фази не дуже віддалені одна від одної в часі. Наприклад, наша доба є є вже пізньою стадією культури, стадією „цивілізації". Її можна порівнювати до Риму Цезарів. Кожна культура (а начислює їх Шпенґлер вісім) має свій окремий, цілком індивідуальний стиль, свою думку, яка всеціло пронизує всі її вияви і якої не можна прищепити на інші культури.

„Занепад Заходу" викликав поважну літературу. І справді: не одна теза Шпенґлера кличе до критики. Її можна зачинати уже від самих філософічних заложень. На думку доповідача теорія Шпенґлера в самій основі натуралістична, біологічна, що треба б відкинути: вона надає надто великого значення естетичним моментам. Ця теорія страждає від суперечностей детермінізму й волюнтаризму. Інша категорія закидів походитиме від представників певних наук, що бачать у Шпенґлера дещо безцеремонне оперування фактами. Багато світла на всі ці питання може кинути розгляд теорій другого представника теорії культурних кіл, — Арнольда Тойнбі.

І. Р.

Доповідь Євгена Пизюра: „Богдан Кістяковський, вступ до його політичної доктрини"

На конференції Філософічної Секції УВАН у ЗДА 4-го січня прочитав доповідь про Б. Кістяковського Євген Пизюр, відзначивши у вступі, що його доповідь побудована на матеріялах початкової фази досліджень праць Б. Кістяковського, і тому його висновки мають лише прелімінарний характер.

В першій частині доповіді Є. Пизюр подав короткий нарис життьового і тісно з ним пов'язаного наукового шляху Богдана Кістяковського (1868 - 1920), що почався у Києві, повів його до німецьких університетів, далі до наукових установ Москви й Европи, а під кінець знову до рідного міста. Тут він став професором державного права в Університеті Св. Володимира, а в роки революції деканом правничого факультету Українського Державного Університету та академіком ВУАН на катедрі соціології.

Наукові інтереси Кістяковського були надзвичайно широкі. Він працював у галузі філософії, соціології, права та політичної доктрини. Ці інтереси мали один спільний знаменник: гносеологічний критицизм, оснований на неокантіянській філософії. Із рямців гносеологічної критики Кістяковський виходив рідко. Лише в правничих науках він висунув свою власну, основану на плюралізмі теорію права.

Кістяковський не був лише кабінетним ученим: він стояв близько до суспільного та політичного життя. З молоду він був марксистом, скоро порвав з марксизмом і став одним з маркантних представників та теоретиків лібералізму та конституціоналізму. Свої погляди він форсував у боротьбі на два фронти: проти російського самодержавства, яке обвинувачував у безправстві та самоволі, та проти російської революційної інтеліґенції, якій закидав недоцінювання правовости та політичних свобід. Кістяковський шукав коріння російського лібералізму в ідеях Драгоманова і під впливом останнього формував свій український світогляд.

Далі доповідач висвітлив методологію Кістяковського, що її він пропонував застосувати в дослідженні суті політичної влади та проблеми суверенітету. Він відкидав панівну в той час догматику, як незадовільну методу, і пропонував іншу методу, основану на плюралізмі. На думку Є. Пизюра, методологію Кістяковського слід розглядати в пляні виломy сучасної правно-політичної думки з вузьких рямців позитивізму.

В останній частині доповіді Пизюр зреферував погляди Кістяковського, що стосувалися проблеми правосвідомости російської інтеліґенції. Кістяковський обвинувачував цю інтеліґенцію в тому, що вона не хотіла бачити в праві будь-якого культурного добра. Через те вона переважно складалась з людей, що ні індивідуально, ні суспільно не були дисципліновані. Російська інтеліґенція хотіла будувати свої розлогі соціяльні структури лише на етиці. Такий підхід є утопічним і законом логіки призводить до скрайности. Вона приписувала невспільну міру вагу до голої, писаної норми, до якнайдалі посунутої регламентації. Такий підхід сприймає й є практикою поліційної держави і є дає підставу вважати російську інтеліґенцію двоюрідним братом російської бюрократії. Їм обом чужа внутрішня правосвідомість і тому, не маючи внутрішньої дисципліни, вони находять її у зовнішній механічній регламентації.

У дискусії підкреслено, що Б. Кістяковський лишився майже невідомим українському суспільству, та навіть українським науковим колам, хоч він був єдиним статтю міжнародного маштабу. Його філософські й суспільні погляди були завжди побудовані на міцному фундаменті, що надає його теоріям ще більшої вартости.

І. Н.

З НОВИХ ВИДАНЬ

„Повстанці" поема Олекси Бабія

Над містами і селами України прокотилася буря другої світової війни. У зударі армій великих держав ті міста змінялися у руїни; терор і насилля окупантів примушували поневолені народи творити свої збройні сили для оборони свого краю. В таких часах і умовах і український нарід був примушений створити свою Повстанську Армію.

Поет Олекса Бабій, відомий автор численних нарисів, оповідань, збірок та зокрема поеми з визвольної боротьби „Гуцульський Курінь" — був наочним свідком тих воєнних подій, і опинившись на іміґрації в Америці, знайшов час і снагу написати і видати довшу поему „Повстанці", у якій змалював по мистецьки трагічну долю українського села над Дністром у вирі воєнних подій. В тій поемі автор зумів схопити і представити образ життя селян і сільських інтеліґентів за польської, большевицької і німецької окупацій в Західній Україні взагалі. Сільський священик, отець Городник, його дочка, заможний селянин Максим Жук, його син, рільники й ремісники в селі Лук, сільські ґільтаї та наснажена національною ідеєю молодь, що рветься до боротьби з кожним окупантом країни, будь він москвин, поляк чи німець-нацист, змальовані у тій поемі на тлі воєнних подій так, що, хоч поема „Повстанці є хронікою одного тільки села, вона є рівночасно дзеркалом, у якому відбились події у Зах. Україні рр. 1939-1944.

Поет, малюючи типи і хатим, що живучи у інших обставинах, байдуже чи тут у ЗДА, чи в Канаді, чи навіть в Україні, але в інших обставинах, не знали як слід українського села і тих трагічних умовин, серед яких йому приходилось жити і працювати, щоб зрозуміти його, ті всі його рушійні сили і умовини, що примусили його стануть у своїй самообороні, хопити за зброю і включитися у збройні ряди Української Повстанської Армії, що одинока у ті характери мешканців села Лук, зобразив їх змагання у тому напрямі, щоб оборонити те село перед наїзниками, представив їх геройські зусилля створити оборонну, збройну силу, тому ця поема Олекси Бабія збагачена рядом картин, взятих з життя і боїв Української Повстанської Армії.

А рівночасно золотою ниткою проходить через цілу цю поему романтична історія, кохання дочки священика Галі з селянським сином, повним самовідречення провідником повстанців, Миколою Жуком.

Поему „Повстанці" варта прочитати не тільки таким, що люблять поезію взагалі. Варто познайомитися з нею іси зуміла стануть в захист того села, що не хотіло, бо не могло бути тією безборонною овечкою, виставленою на заріз. Реалістичні образи з життя і побуту тодішнього села в цій поемі часами надто реалістичні і яскраві — можуть подекуди більше причинитися до його кращого зрозуміння, як статті і історичні розвідки на цю тему. Бо, поет, а ще й такий вдумливий як Олекса Бабій, поетичною мовою потрапить розкрити і проаналізувати куди краще як хтонебудь інший, ті всі, часами підсвідомі переживання і відрухи народу, свідомого свого „я", який не хоче і не може дивитися апатично і бездільно на цю загибіль, що над ним нависла. Тодішнє українське село — це живий організм людини, що у повній свідомості, що його чекає певна загибіль від напасника, хватає за якийнебудь засіб самооборони, щоб себе на короткий чи довший час охоронити. Якби хтось міг вказати тоді, у тому тяжкому моменті українського села чи міста, на якусь кращу методу чи систему пережити ті трагічні події — був би правдоподібно потягнув за собою цей український загал. На жаль не було цього і тому село О. Бабія, що знало з досвіду так само добре противника, що відступав, як і ворога, що наступав, мусіло вибрати своїм речником українських повстанців, що вийшли з цього села, боронили його, як могли у нещастю, і рішили залишитися з ним до останку, хоч шанси перетривати були згори зовсім нерівні. Ось у чому вартість „Повстанців" Олеся Бабія, побіч безперечно літературної, про яку говорить вже саме ім'я автора.

Нечаєнко

*) Олекса Бабій: „Повстанці". Поема. Видано в Шикаґо накладом автора.

„Вільного вітру брати"

(До появи збірки оповідань Богдана Чехута „Рідними плаями", Ню Йорк, 1957).

Тридцять років тому, у хвилини, вільні від студій ветеринарної медицини, сидів Богдан Чехут у своїй студентській кімнаті на вул. Супінського у Львові і сміявся до сліз, читаючи гумористичні оповідання Вишні, Маковея, Аверченка та інших. Другою його „пристрастю" був Пласт, і свіжі спогади з життя стрийських пластунів та з пластових зустрічей і мандрівок Карпатами й Підгір'ям були найулюбленішими темами його розповідей, якими ми, його співмешканці, залюбки розважали. Він бо напрочуд легко „прижмуреним оком" умів підглянути характеристичні події життя, особливо гумористичні моменти і передати їх власною методою, стилем „уродженого" гумориста, що сам не сміється, а вас примушує до гомеричного сміху. І нікому з нас, включно з розповідачем, не приходило тоді на думку, що оці дуки, цики, коти, крокодили, мортики, мшани, юзики та інші псевдоніми, одягнені в пластові однострої, закохані у життя й природу, оці справжні „вільного вітру брати", стануть через три десятки років героями його збірки оповідань (на жаль, посмертної), як образи - спомини днів чарівної юности та пластової романтики, що так глибоко, на все життя, залягла в їх душах.

І ось книжка Чехутових оповідань — дійсність. У ній є все те, з чим друзі автора здавна знайомі: автентичні пригоди з пластового життя, моменти, підхоплені оком спостерігача-гумориста, і своєрідний стиль, тепер уже виправлений на лектурі добрих українських та закордонних авторів і перетоплений у власнім творчім горнилі. Започатковані ці оповідання ще в 1929 р., а доповнені й завершені в тісних приміщеннях скитальського табору і на нових місцях поселення, коли контраст між „учора" й „сьогодні" породив непереможну тугу, і в цій тузі казав авторові шукати душевного ліку.

Мотиви написання збірки подав автор в одному з листів до майбутніх видавців. Його прагнення було „споминам буйної молодости дати мій друзям з куреня „Червона Калина" свого роду сонцем-зілля і причинитися до розбудови пластової літератури". Характеристичною особливістю своєї збірки він підкреслював „своєрідний стиль пластової гутірки з її перцем, бурлеском, інтермедійністю, навмисною карикатурністю і так званим „пластовим лахом". Ціє самому, — писав він, — я глибоко передумав і „для чистої совісти" сягнув просто до праджерела скавтінгу, до самого великого Бі-Пі і його капітальних скавтових карикатур". Отже, сучасним матеріялом послужили авторові пригоди з дійсного життя, творості пластової ватри і впливи українського (фольклорного і літературного) і світового гумору.

Безперечно, кожний гуморист і сатирик послуговується деяким перебільшенням, що, як формальний засіб, допомагає читачеві краще побачити поставлений перед його очі об'єкт. Одначе, не слід забувати, що завданням доброго гумористичного твору є також бути дзеркалом дійсного життя і не викривляти його перебільшенням, що переступає дозволену межу і затемнює дійсність. З цим завданням Чехут - гуморист легко справляється. Його гумор — не самоціль і ніяка карикатура, а один із вартісних компонентів твору, написаного серцем, сповненим любови до друзів-пластунів, до рідної природи, до зелених Карпат і до „юних днів весни". Гумор збірки „Рідними плаями" такий, яким він був у пластовім побуті: дружній, природний, зроджений почуттям міри й тонким смаком навіть тоді, коли ситуації стають часом „клопітливі" і, здається, набирають чисто реалістичного забарвлення. Серед сентиментальної розповіді він вистрілює вгору тут і там ґейзерами або чаїться в найбільш несподіваних моментах оповідання, щоб одним - одиноким словом до сліз розсмішити читача. Автор сміється не так із своїх персонажів, як радніше з їх веселих пригод і ситуацій. А коли навіть і підгляне у них ту чи іншу рису вдачі, що заслуговує пера сатирика, то все це їм прощає на рахунок дружби й любови, якими зв'язався з ними назавжди.

Вартість збірки підносить добре авторове знання таємниць літературної техніки, особливо твору, збудованого на гуморі. Автор будує з фактів цілу логічну конструкцію, приготовляючи читача до іншої розв'язки, ніж та, яка з'являється. Наслідок — „бомба" сміху. Побудова кожного оповідання вкладається в закони побудови літературного твору з його прологом і наростанням акції від зав'язки до кульмінації. Усі компоненти твору поєднані чіткою сюжетною лінією, пов'язане в ціле і спрямовані до одної ефектовної розв'язки.

Характеристика дійових осіб свідчить про тонкий дар спостерігання, тим більше, що автор мав перед собою живі, „готові" моделі. Мортик у всіх оповіданнях такий самий: керує, організує, наказує та вимагає. Старий Цик має провідницькі притаманності. Юзик жертвенний, але непрактичний. Еліда — романтик, водночас зразок пластової „оферми". Крокодиль життєво-веселий, зарадний. На тлі цих персонажів автор скромними словами змальовує свій „автопортрет", хоч і тут знаходимо сатиричні риси. Всі постаті представлені з психологічною вірністю. У дзеркалі „Рідних плаїв" зринає чиста, незіпсована, ідеалістична душа української пластової молоді на Рідних Землях.

Наприкінці треба підкреслити ще одну прикмету книжки: її з приємністю прочитає кожний, пластун і непластун. Бо ж пластова „вольниця" — це тільки одна сторінка багатогранного життя молоді, якого розквітові молодости, а безжурно-юнацький погляд на життя — особливість усієї молоді. Оповідання написані безпретенсійно, але так щиро й любовно, як це може зробити лише автор-пластун „з крови й кости", закоханий по вуха в ... свою Організацію. У цій щирості — вся цінність збірки. Вона вчить, як сильно й беззастережно можна полюбити Пласт. Короткі, але чіткі картини Карпат з шумом їх лісів і плюскотом срібних потоків творять чудову панораму нашої далекої Батьківщини, що її рідними шляхами й плаями провадить нас автор, задивлений очима душі в свою (і наше) минуле.

Р. Завадович

Тіто перестерігає Москву перед стосуванням сталінських метод

Београд. — На закінчення з'їзду югославської комуністичної партії Тіто виголосив ще одну велику промову, в якій знову різко виступив проти Москви. Він перестеріг її теперішніх правителів, щоб вони не відновлювали у взаєминах з іншими комуністичними країнами колишніх сталінських метод, загрозивши водночас, що наслідки такої політики будуть шкідливі також для самої Москви і міжнародного комуністичного руху. Він закликав своїх совєтських „товаришів", щоб вони вирішували в майбутньому різниці ідеології „радше на товариський лад, ніж денунціяціями і бойкотами". Він відкинув водночас ще раз рішуче думку, що югославські комуністи можуть змінити устійнену свою ідеологічну плятформу під натиском Москви. „Будь-яке сподівання в будь-яких колах, що ми можемо відкликати своє принципове становище однаково в міжнародних, як внутрішніх справах, є тільки втратою часу і спричинює шкоду всім нам" — казав Тіто.

ЗДА закликає ОН до контролі над полярним обширом

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави звернулись в минулу суботу 26 ц. м. з формальним внесенням взяти під увагу справу міжнародної контролі над арктичним обширом, щоб захоронити суміжні з ним держави проти можливости несподіваної атаки. З'єд. Держави нав'язують своє внесення до совєтської скарги проти вишкільних летів американських бомбардувальників, підлеглих Стратегічній Летунській Команді, які вилітають з вантажем атомово-водневих бомб в підарктичний обшир в кожному випадку, коли американсько-канадійська алярмова радарна система зазначує появу підозрілих предметів у контрольованому обширі. Совєти заскаржили були ЗДА перед Раду Безпеки Об'єднаних Націй за викликування небезпеки нової великої війни такими своїми летами й зголосили були відповідну резолюцію з забороною Америці продовжувати такі лети. Однак сам совєтський представник Аркадій Соболєв взяв назад ту резолюцію, зміркувавши, що крім його одного, ніхто інший в Раді Безпеки не голосуватиме за нею. Однак справа все формально існує на денному порядку Ради Безпеки. Тому, що згадані лети американських літаків стоять у безпосередньому зв'язку з постійною небезпекою несподіваної атаки, а Совєти твердять, що ці лети становлять „загрозу для миру", то ЗДА пропонують, щоб Об'єднані Нації перейняли контролю над цілим арктичним обширом, з якого СССР може заатакувати ЗДА, чи навпаки — Америка Совєти. У вівторок 29 ц. м. Рада Безпеки збереться для цієї справи.

СТІВЕНСОН ТВЕРДИТЬ, ЩО ВИХОВАННЯ ТАК САМО ВАЖНЕ, ЯК ОБОРОНА КРАЇНИ

Маямі Біч, Флорида. — Колишній демократичний кандидат на президента, Адлей Е. Стівенсон промовляв до 10,000 учителів і заявив, що виховання є так само важне, як оборона країни, і тому воно повинно мати першенство перед всіми іншими цивільними проблемами, якщо нація має вийти переможцем у змаганнях між Сходом і Заходом. Стівенсон домагався, щоб коло Президента була окрема Дорадча Виховна Рада.

● **Колишня американська амбасадорка** до Італії Клер Бут Люс написала п'єсу, яку виставили один із театрів на 57 Західній вулиці в Ню Йорку. П'єса називається „Чайлд оф д'і Морнінґ". Критика не дуже захоплюється п'єсою дипломатки.

З глибоким сумом повідомляємо, що в неділю, 27-го квітня 1958 р. навіки спочив
НАШ ДОРОГИЙ БАТЬКО і ДІДО
✝
інж. Павло ВОЛОСЕНКО
на 82-му році повного праці і посвяти життя.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Андрій ВОЛОСЕНКО — син
Ірина ВОЛОСЕНКО — невістка
Ірина ШОХ — донька
Петро ШОХ — зять
Ярема ВОЛОСЕНКО,
Ігор ВОЛОСЕНКО,
Андрій ШОХ, Ія ШОХ,
Тиміш ШОХ — внуки.

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО в АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою,
що дня 25-го квітня 1958 р. в Колен, Мериленд помер його член, видатний український лікар
✝
д-р Олександер ПЛІТАС
на 62-му році життя.
ПОХОРОН відбудеться в СЕРЕДУ, 30-го КВІТНЯ 1958 р., в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Головна Управа
Українського Лікарського Товариства в Америці

● РОЗШУКИ ●

Сестра Анна пошукує брата КАРОЛЯ ШТЕЛЬМАХА ВІНКЕНТОВИЧА, родом зі села Рожанівка, Тернопільської обл. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Mrs. J. B. KUCHER
3126, Pioneer Ave.
Pittsburgh 26, Pa.

Роман Гучко пошукує свого брата ОЛЕКСАНДРА ГУЧКА, сина Священика о. Василя, урodж. 1919 р. на Любачівщині, дентист. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
A. MAZIAR
V. F. M. A. Wayne, Pa., USA
Загряничні часописи, проситься про передрук.

ТАРАН, ч. 4049. Небезпечний час!

Приєднавшись до згрї, Тарзан зажадав, щоб дівчина трималася його шиї... І тоді він і його мавпи поспішили до Зімби...

Нарешті, вночі, вони дійшли до зовнішніх мурів страшної твердині.

Вала поглянула вгору і стурбувалась:— Поспішаймо! Місяць вже високо для жертвоприношення!